

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsako sredo. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din ozir. 3 ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Štev. 37 (391) Leto VIII
NOVO MESTO, 11. SEPTEBRA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandan ta Staneta 30. Pošt. pred. Novo mesto 39. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalca« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Level

VSEBINA JE NAJVAŽNEJŠA

Vollne priprave so se začele; na sestankih Socialistične zveze govorimo o dosedanem delu organov delavskega in družbenega samoupravljanja, o dosedanjih uspehih komunalnega sistema, ki se je v zadnjih dveh letih tako zelo razvil. Pregledujemo opravljene sklepe in izvršene naloge, ocenjujemo prehojeno pot in govorimo o slabostih in napakah, ki so nas ovirale, da nismo naredili še več. Na zborih volivcev poročajo odborniki, kako so upravičili zatopenje ljudi in kaj vse so naše nove občine medtem že dosegle. Govorimo o tem, kar je bilo narejenega, še bolj pa o tem, kaj bomo delali v prihodnje. In prav je, da je naš pogled uprt predvsem v naloge, ki nas čakajo.

Nedvomno smo v zadnjih letih naredili tudi na Dolenjskem ogromen korak naprej. Morda se ob težavah vsakdanjega dela in ob naporih, da bi čimprej dohiteli bolj razvite predele, prav teh uspehov vse pre malo zavedamo. Vsaka naša občina ima pred sabo toliko želja, toliko stvarnih potreb in načrtov, da je kar nekako iz navade govorimo vedno in povsod skoraj samo o tem, kaj vse še moramo, kaj vse še bomo in kaj vse še hoče-

Neizkoriščena zemlja

ključ za odpravljanje zaostalosti in revščine

Nad 3.500 hektarov ali eno sedmino vseh kmetijskih površin v našem okraju zavzemajo neplodne površine. Od tega obsegajo bebokranjski stelniki okoli 3.000 hektarov, ostalo pa podobna neplodna zemlja drugje v okraju. Kultiviranje teh površin je temeljna naloga pospeševanja kmetijske proizvodnje, odpravljanja zaostalosti in revščine. To je hkrati osnovna naloga naše kmetijske politike, s tem pa tudi odgovorna delovna naloga vseh organov in organizacij, zlasti pa naših kmetijskih združenj.

Melioracije neplodnih kmetijskih površin in osnutek zakona o izkoriščanju kmetijskih površin, ki ga pripravljajo, to dvoje je bilo v ospredju razpravljanja naše upravne odbora okrajne zveze novo mesto 4. septembra.

Najbolje, da se v teh zdaj neplodnih površinah skrivajo velike neizkoriščene rezerve. To je ključ za odpravo zaostalosti in pasivnosti.

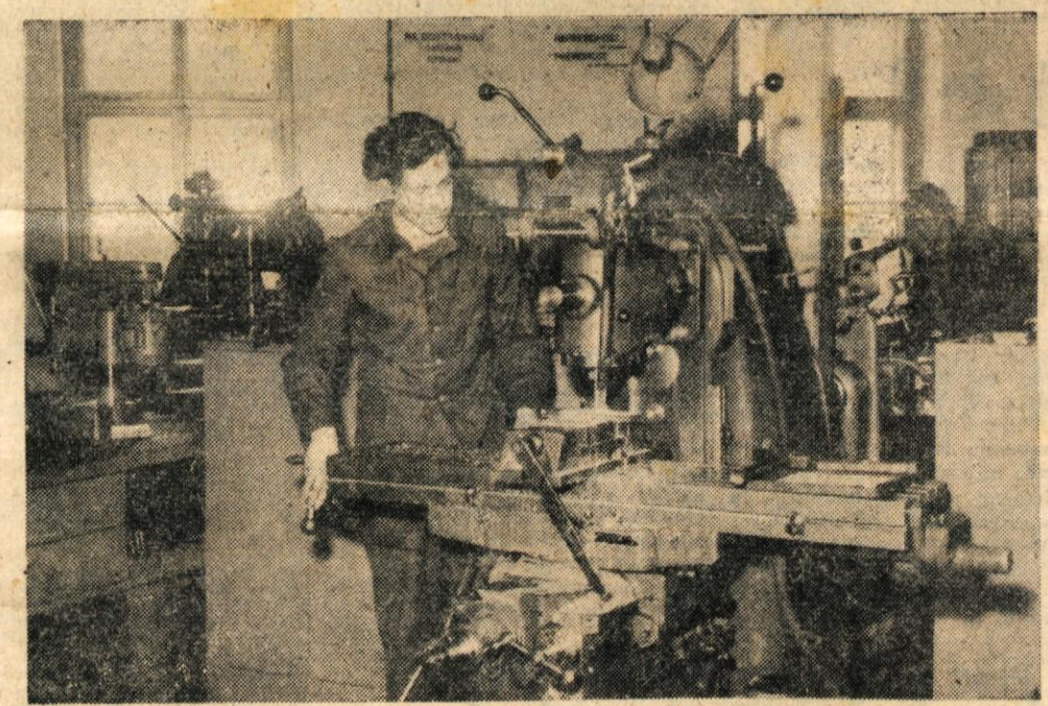
Le na zadrugi podlagi!

Na vprašanje, kako pričeti z načrtno izboljšavo te zemlje, dobimo odgovor, da je to možno le na zadrugi osnovi. To je na podlagi, ki združuje lastnike take zemlje samo v pogledu izboljšave in obdelave, ne posega pa v lastniške odnose. Zemlja ostane še naprej last posameznika, investicije za izboljšavo zemlje in sodobno obdelavo pa uredi lastniki v okviru zadruge. Posameznih razdrobljenih parcel ni mogoče meliorirati, na

majhnih površinah ni možna uporaba strojev in drugih agrotehničnih pripomočkov za boljše in cenejšo obdelavo ter večji pridelek.

Škodljiva trma, ki ji bo pa novi zakon odložil kos

V vseh dosedanjih primerih in pri poskusih melioracij je bila skoraj glavna ovira trma, nevednost in zaostalost posameznikov. Brez združevanja razdrobljenih parcel na smotnejšo obdelavo ni moč niti misliti na načrtno izboljšavo zemlje. V vseh primerih, kadar je prišlo do razgovorov o tem prvem koraku k napredu, se je našel kdo, ki je delo zavrl s svojo trmo in odločnim odklanjanjem kakršnegakoli dogovora o skupni obdelavi. S takim stališčem posameznik onemogoči pripravljenost večine lastnikov take zemlje. Tako stališče pa ni nič drugega kot krčevito zagovarjanje zaostalosti, s tem pa seveda tudi lastna revščina. (Nadaljevanje na 2. strani)

Kongresu Ljudske mladine Slovenije, ki se začne pojutrišnjem v Celju, naše pozdrave! Enajst delegatov bo zastopalo mladino novomeškega okraja na tem velikem zboru našega mladega rodu, kjer bodo načrtali jasne smernice, kako naj deluje mladinska organizacija, da bodo vsi njeni člani kar najbolj delaven činitelj v razvijanju naše socialistične družbe

KONFERENCA ŽENA

V nedeljo, 15. septembra bo v Novem mestu okrajna konferenca Zveze ženskih društev. Na konferenci bomo obravnavale delo Okrajnega zavoda za pospeševanje gospodinjstva, govorile bomo o nalogah žena na vasi, izvolile bomo nov okrajni odbor in kar je naš vse važno, razpravljale bomo o pripravah žena za volitve in občinske in okrajne ljudske odbore. Žene na Dolenjskem po številu prekašamo moške volivce, vendar imamo sedaj v občinskih ljudskih odborih moških odbornikov 275, žena pa le 6, v okrajnem odboru pa komaj 4 žene.

V bodoče naj bi žene bolj sodelovale v vseh organih ljudske oblasti, ne kot zastopnice žena, temveč kot državljanke, ki so s

svojim dosedanjim delom že dokazale svojo sposobnost in pripravljenost za aktivno sodelovanje na vseh področjih družbene dejavnosti. V vsem udeleževanju so žene že doslej dosegle lepe uspehe v korist skupnosti. Naše bodoče sodelovanje v komunalni dejavnosti občine in okraja, pri ustanavljanju raznih uslužnostnih podjetij, ki imajo namen pomagati delovnim ženam in materam, pri pametnem razdeljevanju finančnih sredstev za dvig življenjske ravni in pri vsem drugem delu terja od nas, da se o teh nalogah pred volitvami še temeljito pomenujemo. Zato bomo o vseh važnih vprašanih razpravljale v nedeljo, 15. septembra na okrajni konferenci. Francka Slak

Včeraj je minilo 15 let, odkar so v uporniški luki Podgori pri Makarski za ukazom vrhovnega komandanta NOV Josipa Broza Tita ustavili prvi partizanski pomorski odred. Odtlej poznata Jugoslovanska vojna mornarica samo pot navzgor, saj se je v poldrugem desetletju razvila ob skrbni pomoči našega gospodarstva in tehnike v močnega, strogo obrambnega čuvarja sinjega Jadrana. »Naša vojna mornarica ne bo zaplula in ne more nikoli zapluti v tuje vode z namenom, da bi napadla tujo deželo in njeno svobodo, pač pa bi najsrditeje napadla in napadala vsakogar, ki bi posegel po naši deželi in svobodi, dokler ga ne bi uničila« je dejal prejšnji teden komandant JVM admiral Mate Jerković na tiskovni konferenci v Splitu. Ob 15. obletnici naše vojne mornarice pošiljamo našim bralcem in naročnikom v vrstah JVM tovariške čestitke in tople pozdrave iz domačih krajev!

Obisk sovjetskih zadružnikov

Na povabilo Glavne zadruge zveze Jugoslavije je prispela na obisk v našo državo 7-članska zadruga delegacija Sovjetske zveze. Na poti po Jugoslaviji je delegacija prispela v Novo mesto v nedeljo 8. septembra do

polдне. V kmetijski šoli na Grmu so jo sprejeli predstavniki okrajnega komiteja ZKS, OLO ter republiške in okrajne zadruge zveze, med katerimi so bili: Jože Borštnar, Franc Pirkovič, ing. Vilma Pirkovič, Zan More, Viktor Zupančič, Niko Belopavličič, Tone Pirč, inženir Milan Bračička in drugi. Delegacija je v rušični prsico pozdravila pionirka Vesna Kocuvan ter vodji delegacije izročila šopek nageljnov.

Člani delegacije so si z velikim zanimanjem ogledali prostore šole in nekatere gospodarske objekte. Podobno so se zanimali za učni načrt, socialni sestav učencev, trajanje pouka in podobno. Z Grma so se s spremstvom odpeljali pred spomeniški prostor na Vratih in pred spomenike položili cvetje.

Zlasti jim je ugajal spomenik na Kidričevem trgu. Napis na njem so si prebrali, pred spomeniki pa so se tudi večkrat fotografirali.

Skupina avtomobilov s člani delegacije in predstavniki je nato odbrzela na Rog, kjer so obiskali Bazo 20. Tu jim je Jože Borštnar razložil, kaj je bilo v tem delu Roža in kaj je pomenila ta točka za naš narodno osvobodilni boj. Sovjetski gostje so se živo zanimali za vse podrobnosti, tudi za skupni boj sovjetskih in jugoslovanskih narodov proti fašizmu. Na željo članov delegacije so si ob povratku z Roža ogledali tudi kmečko hišo v Podturnu.

Po kosilu v zdravilišču Dolenjske Toplice so se člani delegacije odpeljali v Ljubljano na razstavo vin, od tam pa naprej po Sloveniji in Hrvaški. Delegacija spremlja predstavnik Glavne zadruge zveze Jugoslavije Vlado Janjič, delegacija pa vodi predsednik potrošniških združenj Sovjetske zveze in podpredsednik mednarodne zadruge zveze Aleksander Klimov.

Zagrebski velesejem odprt

V soboto 7. septembra so v Zagrebu svečano odprli 53. mednarodni jesenski velesejem. Otvoritvi letošnjega velesejema je prisostvoval tudi maršal Tito, ki je simbolično prerezal trak na vrodu v velesejem. Predsednik republike je dal ob tej priložnosti lepo priznanje organizatorjem in razstavljalcem.

Notranjepolitični tedenski pregled

Dve važni seji

Pretekli teden je bila v Ljubljani seja Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. V ponedeljek pa se je zbral na sejo tudi Zvezni odbor SZDL. Oba organa sta razpravljala o bližnjih občinskih volitvah. Na seji v Ljubljani je poročal predsednik tovariš Miha Marinko. Po njegovem referatu pa je sodelovalo v razpravi še šest članov Glavnega odbora.

Razprava in osnovni referat sta opozorila na pomembnost volitev in na to, da bi bilo napačno, če bi pred volitvami razpravljali prevenstveno o tehničnih in kadrovskih vprašanjih. Ne bi bilo prav, če bi razglabljali in pripravljali samo predloge za kandidature, opuščali pa analizo vseh doseženih uspehov in seveda tudi problemov, kajti pri nas je še precej slabosti. Povsem napačno bi bilo, če bi stopili pred volivce samo s hvalisanjem. Tovariš Marinko je dejal, da mora biti naša celotna politična dejavnost pred volitvami zelo realna in odkrita; ljudem moramo naliti čistega vina, pravilno moramo ceniti politične uspehe in biti hkrati dovolj kritični do lastnih slabosti.

Naše občine se vse preveč zapirajo v ozek krog in pozabljajo, da je mnogo vprašanj, ki jih same ne morejo reševati. Zaradi tega tudi pri gospodarstvenju marsikje izgubljajo smer in strmeje za nelukšno avtarkijo, z drugo besedo v marsikateri občini bi radi imeli čim več podjetij, ustanov in drugih institucij, da bi bili gospodarsko čim manj odvisni od sosednje občine, od celote. Razumljivo, da je tako gospodarjenje

lahko tudi lepe dohodke občini. Trenutno imajo nekatera gostinska in turistična podjetja popoln monopol, ker se boje konkurence in zato ne žele, da bi odpirali nove lokale.

Pred volitvami bo treba govoriti tudi o obveznostih volivcev do občine in do družbe sploh. V mnogih občinah, ki so po svoji strukturi navezane na dohodke od kmečkega prebivalstva, ta sredstva ne pritekajo redno. To ovira delo občine, da ne govorimo o nekoristnem popuščenju nasproti tistim, ki bi morali take obveznosti redno poravnati.

Na seji so se pogovarjali tudi o sestavi bodočih ljudskih odborov. Izбира kandidatur mora sloneti na oceni uspehov in problemov določene občine. Tudi od odbora bo odvisno, ali bo bodoči občinski odbor bolje gospodaril in izpolnjeval naloge, ki jih bo moč izluščiti že v času pred volitvami. Nadse važno bo, da pride v odbore tudi dovolj žena. Pri tem bi kazalo izbirati predvsem tiste žene, ki so že delovale v raznih svetih in organih občinskih odborov, kajti teh je bilo precej. To lahko dosežemo v mestih in industrijskih centrih, nekoliko težje pa bo to v kmečkih občinah, čeprav ni nikjer rečeno, da tam ne bi imeli dovolj aktivnih žena, ki zaščitijo, da pridejo v organe oblasti. Če hočemo glede vprašanja standarda, socialnega skrbstva in podobnega doseči kaj več, potem je treba vključiti v odbore več žena, pri čemer seveda ne gre samo za to, da bi zboljšali odstotek oziroma sestav ljudskih odborov.

Posebej pa bo treba spregovoriti še o vlogi zborov proizvajalcev, kajti v nekaterih občinah se bolj malo zanimajo za te nove organe, medtem ko je v delovnih kolektivih zanje veliko zanimanja. Vsekakor kaže, da se kolektivni zavrnajo pomembnosti zborov proizvajalcev in zato žele, da pridejo v te organe zares dobri ljudje.

NOVOTEKS uspel!

Upravni odbor Jugoslovanske investicijske banke v Beogradu je prejšnji teden med drugim odobril investicijsko posojilo za rekonstrukcijo in novomeški tekstilni tovarnj NOVOTEKS. Po dolgotrajnih in temeljnih pripravah je banka vendarle sprejela predloženi elaborat, po katerem bo NOVOTEKS uredil novo predilnico česane volnene preje v zdaj prazni moderni stavbi v Metliki. Zmogljivost nove predilnice, o kateri smo pred kratkim ob 10-letnici reomiranega domačega podjetja občinske pisali, bo znašala 402 tisoč česane volnene preje na leto. Od tega bo tovarna sama porabila 80 ton, 322 ton preje pa bo prodala drugim tekstilnim tovarnam. Ko bo nova predilnica stekla, bo NOVOTEKS povečal proizvodnjo volnenih tkanin za 200.000 kvadratnih metrov na leto.

Po računih strokovnjakov bo nova predilnica zelo donosen obrat. Oprema za izdelovanje česane preje bo kupljena v Italiji. Podjetje bo lahko že v 10 mesecih vrnilo devize, potrebne za nakup novih strojev; tolikšen bo namreč prihranek pri nakupu surove volne namesto česane volnene preje, ki je zdaj uvažamo. Vrednost proizvodnje se bo s tem v NOVOTEKSU seveda občutno povečala, hkrati bo pa novi obrat zaposlil pre-

ceji ljudi, zlasti žensk. Za Belo krajino je mim. drugega tudi to zelo važno, za novomeški okraj pa pomeni povečanje proizvodnje v NOVOTEKSU pomemben dvig narodnega dohodka. Odobritev investicijskega posojila pomeni hkrati tudi novo priznanje požrtvovalnemu kolektivu dolenjskih tekstilogov, ki mu skupnost zaupa povečanje proizvodnje tekstilnega blaga.

VREME
ZA ČAS OD 13. DO 22. SEPT.

V splošnem nestalno s pogostimi padavinami in hladno; suha razdobja ne bodo daljša kot 3 dni. Sredi septembra pričakujemo močno neurje s padavinami, okoli 21. septembra pa zelo močno ohladitev s padavinami. Večje razjasnitve bodo nastopile med 16. in 18. septembrom.

(Napoved priredil V. M.)

